
**FORSLAG TIL PLANPROGRAM MED
PLANSTRATEGI**

**Revisjon kommuneplan
Salangen kommune
2017 - 2027**

Forord

Kommuneplanen er det overordnede styringsdokument for kommunens virksomhet og legger grunnlag for planlegging, forvaltning, utbygging og vern i kommunen. Planlegging skal bidra til å utvikle et samfunn som tar vare på viktige felles verdier og grunnleggende levevilkår for ulike grupper innenfor rammene av en bærekraftig utvikling.

En effektiv planlegging forutsetter en tidlig kontakt og et godt samspill fra kommunens side både med private lokale interesser og med statlige og fylkeskommunale organer under utarbeidingen av planene. Det er spesielt viktig å stimulere til medvirkning fra berørte og til offentlig debatt om planene før de endelig vedtas.

Som en ledestjerne i planarbeide ligger Salangen kommunes visjon:

”Vi sprenger grenser”

og som en viktig ”ramme” for arbeidet ligger kommunens verdier:

”sprek, romslig og fremtidsrettet”

For at den endelige kommuneplanen skal bli det styringsverktøyet som vi legger opp til, er det viktig at både politikere, kommunens ansatte, næringsliv, lag- og foreninger og ikke minst den enkelte innbygger i kommunen lar seg engasjere og komme med innspill. Det bidrar til å skape et godt grunnlag for den langsiktige planleggingen som igjen skaper forutsigbarhet.

Vi legger opp til å skape både møteplasser og kanaler hvor tema kan diskuteres og innspill kan fremmes.

Vi håper derfor på bredt engasjement og mange konstruktive innspill!

Salangen, 1. august 2016

Sigrun Wiggen Prestbakmo
Ordfører

Innhold

1. INNLEDNING	4
1.1 Generelt	4
1.2 Kommuneplanens samfunnsdel.....	5
1.3 Handlingsdel.....	5
1.4 Kommunens arealdel.....	5
2. PLANPROSESSEN.....	5
2.1 Medvirkning	5
2.2 Fremdriftsplan – planprogram og planstrategi	6
2.3 Fremdriftsplan – kommuneplanens samfunns- og arealdel.....	6
3. RAMMER OG PREMISSE FOR PLANARBEIDET	7
3.1 Nasjonale føringer	7
3.2 Regionale føringer.....	7
3.3 Andre viktige føringer	8
4. GJELDENE KOMMUNEPLANER FOR SALANGEN	9
4.1 Langsiktig del	9
4.2 Fag- og temaplaner	9
4.3 Kortsiktig del.....	9
5. UTVIKLINGSTREKK OG SENTRALE PROBLEMSTILLINGER.....	10
5.1 Befolkningsutvikling	10
5.2 Klima- og energi.....	11
5.3 Samferdsel og infrastruktur	11
5.4 Folkehelse og levekår	12
5.5 Verdiskaping, næringsliv og sysselsetting	13
5.5.1 <i>Sjøvegan som tettsted og regionsenter</i>	14
5.5.2 <i>Utvikling av naturbaserte næringer</i>	14
5.5.3 <i>Reiselivsrelatert virksomhet</i>	15
5.5.4 <i>Utvikling av Salangsverket næringspark</i>	15
5.5.5 <i>Andre forhold</i>	15
5.6 Bosetting og boligbygging	16
5.7 Kommunale tjenester.....	17
5.7.1 <i>Organisasjon</i>	17
5.7.2 <i>Tjenesteproduksjon</i>	17
5.7.3 <i>Økonomiske rammebetingelser</i>	18
5.7.4 <i>Interkommunalt samarbeid</i>	18
5.7.5 <i>Digitale løsninger</i>	18
5.7.6 <i>Kommunebarometret 2016</i>	18
6. VURDERING AV PLANBEHOV	19
6.1 Vurdering av behov for nye kommunale planer.....	19
6.2 Skjematisk oppsett av planbehov - planstrategi	19

7. PLANPROGRAM - SAMFUNNSPLAN.....	20
7.1 Formål – ny plan.....	20
7.2 Resultatmål – ny plan	20
7.3 Temaområder.....	20
7.3.1 Demografiske utfordringer.....	20
7.3.2 Folkehelse og frivillig sektor.....	21
7.3.3 Barn og unge	21
7.3.4 Kommunen som samfunnsutvikler og tjenesteyter.....	21
7.3.5 Miljø, energi og bærekraft.....	21
7.3.6 Næringsutvikling	22
7.3.7 Samferdsel og infrastruktur.....	22
7.3.8 Bosetting og rekreasjon.....	22
8. PLANPROGRAM – AREALPLAN	23
8.1 Sentrale tema og utredningsbehov	23
8.1.1 Arealbruk til boliger.....	23
8.1.2 Næringsareal.....	24
8.1.3 Jordbruksareal	24
8.1.4 Fritidsbebyggelse	24
8.1.5 Areal til rekreasjon.....	24
8.1.6 Strandsonen langs sjø og vassdrag	25
8.1.7 Råstoffutvinning.....	25
8.1.8 Kommunedelplan Sjøvegan	25
8.2 Hensynssoner.....	26
8.3 Universell utforming og hensyn til barn og unge.....	25
8.4 Konsekvensutredning	26
8.4.1 Krav til KU	26
8.4.2 Krav til dokumentasjon fra forslagsstiller.....	27
8.4.3 Krav til kunnskapsgrunnlag	27
8.5 Arealformål	28

---

1. INNLEDNING

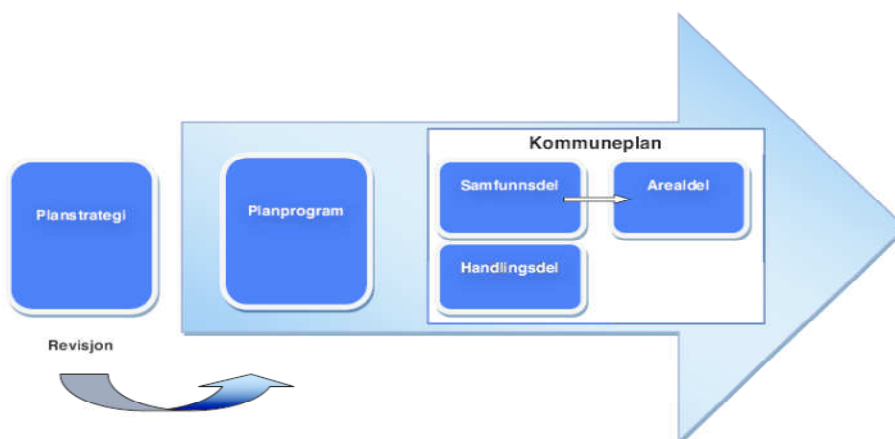
1.1. Generelt

Alle kommuner skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, og bør omfatte viktige mål og oppgaver i kommunen. Status for Salangen kommune er at gjeldende kommuneplaner er vedtatt i 1994, og er utdatert i forhold til å fungere som planleggingsverktøy. Dette oppleves til stadighet i saksbehandling av enkeltsaker, særlig innenfor arealforvaltning.

Ved revisjonen av Plan- og bygningsloven, vedtatt i 2009, ble det også satt krav til at kommunene minst en gang i hver valgperiode skal vedta en kommunal planstrategi. Salangen kommunes gjeldende planstrategi er vedtatt i sak 44/2012.

Planstrategien er første skritt i kommunens langsiktige planlegging. Iht. § 10-1 fjerde ledd kan utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi slås sammen med og være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen jf. kapittel 11. I lovkommentaren til plan- og bygningsloven heter det at dersom situasjonen er oversiktlig, kan planstrategien gis et innhold og en behandling som tilfredsstillende kravene til planprogram for kommuneplanen. Strategien må i slike tilfeller følge behandlingsreglene for planprogram i bestemmelsene om kommuneplan, jf. § 11-13.

Salangen kommune er en liten kommune i norsk målestokk med ca. 2240 innbyggere, og en relativt liten kommuneadministrasjon. Situasjonen i kommunen er derfor så oversiktlig at det vil kunne være hensiktsmessig å slå sammen arbeidet med planstrategi med oppstart av arbeidet med kommuneplan.

Figur 1: Kommuneplanprosessen.

Planprogrammet som også fanger opp planstrategien vil da være første trinn i revisjon av kommuneplanens samfunns- og arealdel. Det utarbeides da et felles planprogram for denne prosessen. Loven legger vekt på at planprogrammet er et fleksibelt verktøy, som skal tilpasses den konkrete plansituasjon og planbehov. Samtidig er det viktig at planprogrammet har en innretning og et innhold som gir grunnlag for medvirkning i planprosessen. Planprogrammet skal også gi berørte statlige og regionale organer et grunnlag for å vurdere om planen kan komme i konflikt med nasjonale eller regionale interesser.

1.2. Kommuneplanens samfunnsdel

Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som helhet og som organisasjon. Samfunnsdelen skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunen skal oppnå sine mål og strategier gjennom kommunal virksomhet, og ved medvirkning fra andre offentlige og private aktører.

1.3 Handlingsdel

I følge PBL skal kommuneplanens samfunnsdel knyttes til en handlingsdel. Lovens § 11-3 sier at handlingsdelen gir grunnlag for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. Handlingsdelen skal fungere som et verktøy for å sikre:

1. at de tiltak som vedtas gjennomført realiseres
2. at prioritering av tiltak er politisk forankret
3. at handlingsdel med budsjett gjenspeiler vedtatte prioriteringer

1.4 Kommunens arealdel

Arealplan skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealplanen skal sikre en forsvarlig arealutnytting der det er avsatt hvilke arealer som skal brukes og vernes. Arealdelen skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse. Arealdelen er et verktøy for å sikre gjennomføring av samfunnsdel og disse henger sammen, og skal utformes i et langsiktig perspektiv. Det er derfor viktig at den er fleksibel og bidrar til realisering av aktiviteter, etter hvert som behov og muligheter endres. Arealdelen bør videre ha et overordnet perspektiv og ikke ta for seg detaljer. Den skal også inneholde hensyn som bør ivaretas når det gjelder eventuelt vern av områder.

---

2. PLANPROSESSEN

2.1. Medvirkning

Plan- og bygningsloven forutsetter at planprosess knyttet til kommuneplaner legger til rette for at organisasjoner, foreninger, næringsliv mv. engasjeres. Engasjement og positive innspill bør komme frem i prosessen, og det bør være en lav terskel for meninger og innspill. Innbyggere og berørte aktører skal ikke få et ferdig dokument på høring. Prosessen planlegges med workshop/ folkemøter hvor man legger opp til bred deltagelse. Barn og unge har en lovfestet rett til å bli hørt i all plan- og byggesaksbehandling. Det forutsettes derfor at det legges til rette for at barn og unges interesser blir hørt, og at kommunens barnerepresentant blir medvirkende i prosessen.

Kommunen vil legge til rette for deltagelse slik:

- Gjennom digitale medium
- Åpne folkemøter/temamøter
- Behandling i kommunal organisasjon
- Behandling i politiske organisasjoner
- Behandling i planutvalg
- Offentlige høringer
- Kommunestyret

I tillegg legges det opp til nær dialog med statlige og regionale myndigheter gjennom hele planprosessen. Fylkeskommunen er tillagt veilederansvar overfor kommunene, og planforum Troms søkes benyttet i flere omganger. Plan- og bygningslovens bestemmelser til grunn i forhold til høring/offentlig ettersyn.

2.2. Fremdriftsplan – planprogram og planstrategi

Oppgave	Frist
Innledende politisk behandling om revisjon av kommuneplan - formannskapet	03.02.2016
Innledende politisk behandling om revisjon av kommuneplan - kommunestyret	19.02.2016
Utarbeidelse av planprogram/planstrategi	Juni/august 2016
Behandling i planforum	25.08.2016
Utkast til planprogram/planstrategi behandles i adm. ledermøte	01.09. 2016
Behandling av utkast til planprogram/planstrategi - Formannskapet	31.08.2016
Vedtak om å sende planprogram/planstrategi på høring	12.09.2016
Høringsfrist	18.10.2016
Bearbeiding av høringsuttalelser	24.10.2016
Vedtak i kommunestyret	31.10.2016

2.3. Fremdriftsplan – kommuneplanen samfunns- og arealdel

Oppgaver	Frist
Oppstart	Nov. 2016
Folkemøter	Jan.-feb. 2017
Invitasjon til innspill fra berørte grupper	Jan.-feb. 2017
Sammenstilling av innspill fra workshop/folkemøter og fra berørte grupper	Mars-apr. 2017
Drøftelse av innspill i formannskapet (som planutvalg samfunnsdel)	April 2017
Drøftelse av innspill i ressursutvalget (som planutvalg arealdel)	April 2017
Drøftelse av innspill i kommunestyret	April 2017
Utarbeidelse av planforslag - samfunnsdel	April-Mai 2017
Behandling i planforum - samfunnsdel	Mai 2017
Drøftelse av utkast til ny kommuneplan med berørte grupper - samfunnsdel	Mai 2017
Drøftelse av utkast til ny kommuneplan samfunnsdel - formannskapet	Mai/juni 2017
Drøftelse og behandling av forslag til samfunnsplan - kommunestyret	Juni 2017
Høring	
Bearbeiding av høringsuttalelser	Aug. 2017
Politisk behandling og vedtak i kommunestyret – endelig samfunnsplan	Sept. 2017
Kunngjøring	Sept. 2017
Høring	
Utkast/forslag til ny kommuneplan - arealdel	Mai.-sept. 2017
Behandling i planforum - arealdel	Sept. 2017
Drøftelse av utkast til ny kommuneplan arealdel - ressursutvalget	Okt. 2017
Drøftelse/behandling og vedtak arealplan - kommunestyret	Okt. 2017
Høring	
Bearbeiding av høringsuttalelser	Nov. 2017
Politisk behandling og vedtak i kommunestyret – endelig arealplan	Des. 2017
Kunngjøring	Des. 2017
Høring	

---

3. RAMMER OG PREMISER FOR PLANARBEIDET

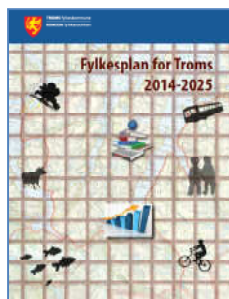
3.1. Nasjonale føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging utarbeides hvert fjerde år. Gjeldende dokument er fra 2015. Den nasjonale politikken som formidles gjennom forventningene skal gi føringer for arbeidet med å avklare planbehov i kommunal planstrategi, og skal følges opp i den kommunale planleggingen etter plan- og bygningsloven. Regjeringen har formulert forventninger som er ordnet under følgende tema: klima og energi, by og tettstedsutvikling, samferdsel og infrastruktur, verdiskaping og næringsutvikling, natur, kulturmiljø og landskap, og helse, livskvalitet og oppvekstmiljø. Forventningene skal legges til grunn i arbeidet med planstrategien og i påfølgende planprosesser.

3.2. Regionale føringer

Regional planstrategi for Troms vil først foreligge høsten 2016, men kunnskapsgrunnlaget foreligger. Dette vil inngå i grunnlaget for kommuneplanarbeidet. Den vil da bli en del av føringene for utarbeidelse av vår kommuneplan. Det er flere regionale planer som legger føringer for planarbeidet i Salangen kommune.

Fylkesplan for Troms

Fylkestinget vedtok høsten 2014 Fylkesplan for Troms 2014-2025. Planen inneholder en rekke regionale føringer som er relevante i forbindelse med utarbeidelse av ny kommuneplan.

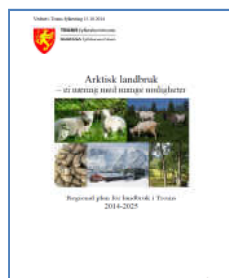
Gjennomgående tema som er vektlagt i planen er:

- Nordområdene
- Næring og kompetanse
- Senterstrategi
- Folkehelse

Regional plan for handel og service i Troms 2015-2024

Planen ble vedtatt 16. mars 2016 og skal være et verktøy for regional samordning ved lokalisering av handelsetableringer i fylket og skal sikre forutsigbarhet og likebehandling. Den skal være et viktig hjelpemiddel for å sikre robuste og attraktive sentrum i Troms og bidra til å effektivisere arealbruk slik at inngrep i landbruks-, natur- og friluftsområder blir redusert. Sjøvegan har i planen fått stadfestet sin status som regionsenter.

Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025

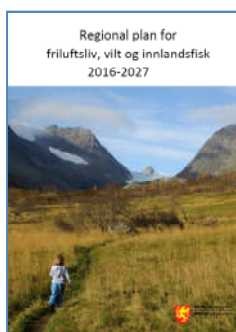
Planen ble vedtatt av Fylkestinget den 15. okt. 2014. Planen følger i stor grad opp begrepet "arktisk landbruk" som ble stadfestet i Nordområdemeldingen (2011) og Landbruksmeldingen (2011), og søker å gi dette et innhold samtidig som man ser dette som grunnlag for utvida satsning og økt verdiskaping. Planen skal være et styringsverktøy som er retningsgivende for utviklingstiltak, prosjekter og virkemiddelbruk på regionalt og kommunalt nivå. Landbruket er i næringsammenheng definert som satsningsområde i Salangen.

Vannregion Troms - Regional forvaltningsplan 2016-2021

Planen er vedtatt høsten 2015 som en regional plan etter plan- og bygningsloven § 8-4 med de særregler som følger av vannforskriften. Hensikten med planen er å gi en oversiktlig fremstilling av hvordan man ønsker å forvalte vannmiljøet og vannressursene i vannregionen i et langsiktig perspektiv. Den regionale vannforvaltningsplanen er utløst av forpliktelsen etter EØS-avtalen og Norges implementering av EUs vanndirektiv gjennom vannforskriften.

Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske 2016-2027.

Planen legger føringer for at alle i Troms skal ha mulighet til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel. Planen skal også være retningsgivende for en bærekraftig forvaltning av høstbart hjortevilt og innlandsfiske. Som en distriktskommune som Salangen, hvor jakt, fiske og friluftaktiviteter er viktige trivselsfaktorer, er planen relevant i kommuneplansammenheng. Denne planen avløser Folkehelse, idrett og friluftsliv - Handlingsplan for Troms 2008-2013 på området friluftsliv.

Kystplan Midt- og Sør-Troms

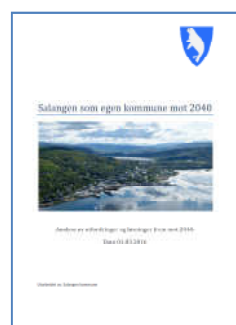
Kystplan for Midt- og Sør-Troms er en plan som har som mål å være med på å legge til rette for at sjøretta næringer skal få mulighet til økt verdiskaping i tråd med prinsippet om bærekraftig utvikling slik at havet kan fortsette å gi grunnlag for bosetning og arbeidsplasser i fremtiden. Arealplanen angir hovedtrekkene i hvordan arealene skal brukes og vernes, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealdelen er utformet i et langsiktig perspektiv for å sikre fleksibilitet slik at det er mulig å innpasse nye behov og muligheter innenfor planens rammer. Salangen vedtok planen høsten 2015.

Regional Transportplan for Troms 2014-2023

Regional Transportplan er strategisk innrettet og skal bidra til samordning av prosesser og samferdselsmyndigheter i Troms. Transportplan for Troms skal derfor gjennom mål og strategier trekke opp langsiktig transportpolitikk, angi prinsipper og legge føringer for prioriteringer i mere detaljerte handlingsprogram. Transportplan for Troms er tenkt å bidra til samordning og koordinering av lokale og regionale planprosesser. Det er en nasjonal forventning til utarbeidelse av regionale transportplaner som settes i sammenheng med Nasjonal transportplan. Gjennom RTP vil fylkeskommunen synliggjøre mål og krav til alle deler av transportsystemet. RTP vil danne grunnlag for innspill til Nasjonal transportplan (NTP), som på sin side vil gi føringer og innspill til RTP.

3.3. Andre viktige føringer

Salangen som egen kommune mot 2040

I forbindelse med utredning knyttet til kommunereformen, er det gjort et grundig arbeid knyttet til kartlegging av utfordringer og mulige løsninger som Salangen kommune må håndtere frem mot 2040. I utredningen ligger også Fylkesmannen i Troms sitt statusbilde.

Utredningen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag i kommuneplanarbeidet.

Helhetlig ROS-analyse m/oppfølgingsplan for Salangen kommune

Salangen kommune har gjennomført en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i tråd med gjeldende lov og forskrift på området. Målet med ROS-analysen for Salangen kommune er å gi en overordnet oversikt over risiko og sårbarhet i kommunen, det man kan kalle et lokalt risikobilde. Bakgrunnen er kommunens ansvar for å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Analysen skal være et verktøy for kommunens ledelse ved å gi et grunnlag for beslutninger om oppfølging av de risikovurderinger som analysen avdekker. Rapporten ble vedtatt i kommunestyret den 18.04.2016.

---

4. GJELDENDE KOMMUNEPLANER FOR SALANGEN

4.1 Langsiktig del

Status for Salangen kommune er at gjeldende samfunns- og arealdel er vedtatt i 1994, og er utdatert i forhold til å fungere som planleggingsverktøy. Dette oppleves til stadighet i saksbehandling av enkeltsaker, særlig innenfor arealforvaltning.

4.2. Fag- og temaplaner

Følgende planer foreligger pr. i dag og vurdert som aktiv:

Plan	Revidert/utarbeidet
Plan for idrett og fysisk aktivitet – 2016-2019	2015
Boligsosial handlingsplan (ny plan under arbeid)	2011
Beredskapsplan - Helhetlig ROS	2016
Strategisk næringsplan (ny plan under arbeid)	2006
Kommunedelplan for klima- og energi	2012
Kommunedelplan for trafikksikkerhet	2004
Ruspolitisk handlingsplan	2010
Beredskapsplan	2016
Kystsoneplan	2015
Kreftplan (interkommunal)	2012
Omsorgsplan	1998
Opplæringsplan	2011
Helseplan inkl. smittevernplan	?

Revisjon og ev. behov for nye planer vil bli drøftet under pkt. 6.

4.3 Kortsiktig del

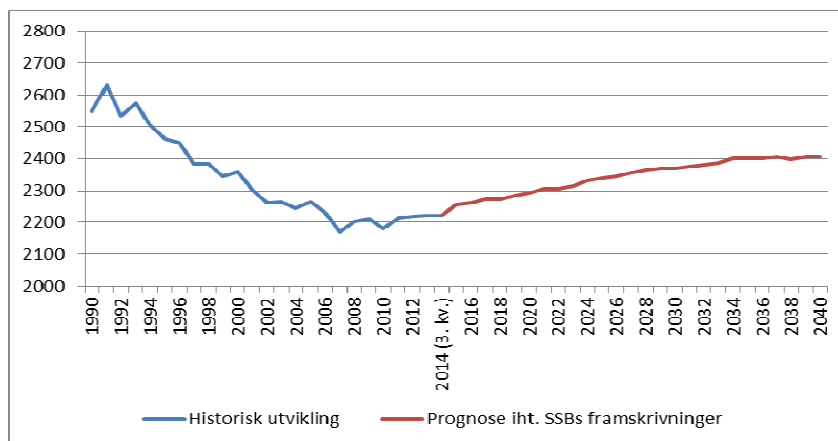
Kommuneplanens kortsiktige del består av økonomiplanen som er kommuneplanens handlingsprogram. Denne viser satsningsområdene for de neste 4 årene. Økonomiplanen rulleres årlig. Årsbudsjettet gir grunnlag for den kortsiktige planleggingen innenfor de ulike virksomhetsområdene.

5. UTVIKLINGSTREKK OG SENTRALE PROBLEMSTILLINGER

5.1 Befolkningsutvikling

Folketallet i Salangen kommunen har siden 2010 vist en forsiktig vekst, og er pr. 31.12.2015 på 2230 innbyggere. Veksten skyldes i sin helhet netto innvandring fra utlandet. Dersom en slik innflytting ikke hadde funnet sted, ville innbyggertallet i kommune vært under 2000 innbyggere i dag, da fødselsunderskudd og fraflytting viser et minus på 426 personer siden 31.12.09 til 01.01.2016. Salangen kommune er i så måte ganske typisk for mindre distriktskommuner.

Figuren viser utviklingen i folketall i kommunen fra 1990 til 2014 (pr. 3. kvartal) og forventet utvikling frem til 2040 basert på SSBs framskrivninger.

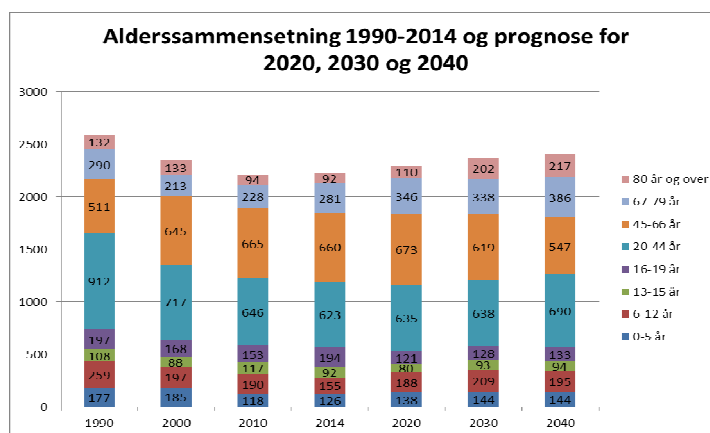

Figur 2 nedenfor viser alderssammensetningen i kommunen i 1990, 2000, 2010 og 2014, og prognosene i 2020, 2030 og 2040, i absolutte størrelser, basert på SSBs framskrivninger. Tabellen viser en betydelig økning i aldersgruppen 67-79 år og over 80 år i fremskrivningen frem til 2040. Særlig er det å merke seg økningen i aldersgruppen over 80 år i perioden 2020-2030, som viser en nær doubling. Dette vil medføre et betydelig behov for økning av omsorgskapasiteten, både i forhold til sengeplasser og ansatte.

For barn i aldersgruppen 0-5 år viser prognosen en viss økning. Salangen kommune har tatt i bruk en ny storbarnehage som skal dekke hele kommunen. Denne har en kapasitet til å dekke en ev. slik økning.

Prognosen viser også en økning av barn i skolepliktig alder (6 til 15 år). Tabellen viser for 2014 247 barn, mens faktisk tall er 261. For 2015 er elevtallet 254. Med dette som utgangspunkt vil økningen frem til 2030 være på 48 barn. Dagens skolebygg har et areal som teoretisk skal kunne håndtere et slik elevtall, men planløsning vil kunne medføre et kapasitetsproblem.

Figuren viser alderssammensetningen i kommunen i 1990, 2000, 2010 og 2014, og prognosene i 2020, 2030 og 2040, i absolutte størrelser, basert på SSBs framskrivninger.

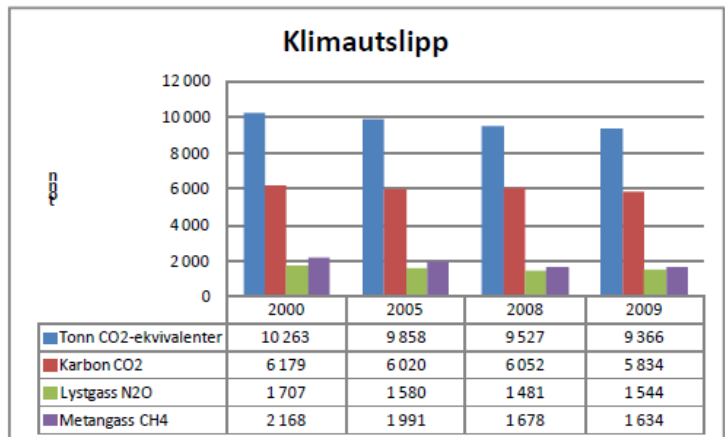

5.2 Klima- og energi

Dagens globale energibruk får stadig større konsekvenser for klima og miljø. Norge har forpliktet seg både nasjonal og internasjonal til å redusere utslipp av klimagasser. Salangen kommune har gjennom klima- og energiplanen, som ble vedtatt i 2010 og revidert i 2012, synliggjort potensielle miljø- og klimabidrag som er realiserbare i kommunen.

Gjennomført helhelig ROS-analyse konkluderer med at en av konsekvensene av klimaendringene, havnivåstigning, vil kunne påvirke bebyggelse og infrastruktur i Sjøvegan sentrum. Området fra Lund-kaia til Best bensinstasjon vil være svært utsatt dersom prognosene slår til. Dette må hensyntas i fremtidig planlegging og arealbruk i området.

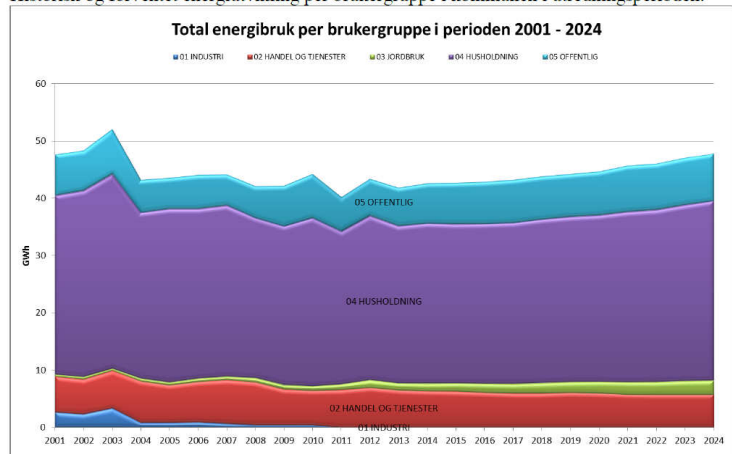
Fra år 2000 og til i år 2009 har det vært en jevn reduksjon i klimagassutslipp i Salangen kommune. I år 2008 hadde Salangen kommune et utslipp på 9366 tonn CO₂-ekvivalenter, og dette var en reduksjon på 161 tonn fra år 2008. Den største utslipsforekomsten i Salangen kommune er utslippene fra Mobile kilder, men som har vært neon lunde stabil siden år 2000. Opplysningene er hentet fra gjeldende klimaa- og energiplan for Salangen kommune. Nyere data har ikke vært mulig å fremskaffe.

Troms Kraft, i samarbeid med Salangen kommune, utarbeider hvert 2. år en lokal energiutredning for kommunen. Denne viser bl.a. at energiforbruket i kommunen har hatt en liten nedgang i perioden 2001-2012, korrigert for temperatur-svingninger. Prognosen frem mot 2024 viser en liten økning igjen.

På bakgrunn av de nasjonale retningslinjer er det i utredningen definert fire fokusområder for lokal energipolitikk.

Historisk og forventet energiutvikling per brukergruppe i kommunen i utredningsperioden.

Salangen kommune har bygd et nærvarmeanlegg som er idriftsatt høsten 2009. Nærvarmeanlegget fyres med pellerts og forsyner Salangen idrettshall, barneskole og kulturhus. Nærvarmeanlegg er planlagt for utvidelse (egen avgang mot sentrumsområdet). «Rema-bygget» er tilrettelagt slik at det kan ta i mot denne typen varme.

Nye Salangen skole (totalrestaurert) ble tatt i bruk høsten 2014. Denne tilfredsstillende kravene til lavenergibygging. Vinteren 2016 tok kommuneadministrasjonen i bruk et annet bygg som kommunehus. En viktig begrunnelse var energisparing. I budsjettssammenheng er det lagt inn kr. 100 000,- i besparelse på drift (først og fremst strøm), pr. år.

Grønlielva kraftverk ble satt i drift i oktober 2015. Kraftverket utnytter et fall på 168 meter og har en årlig produksjon på ca. 7,14 GWh. Dette tilsvarer et årlig strømforbruk for i overkant av 335 husstander. Ut over dette ligger det inne konsesjonssøknader på flere mikrokraftverk i kommunen.

5.3. Samferdsel og infrastruktur

Hovedveinettet i Salangen er FV 851 Brandvoll-Sjøvegan og FV 84 Fossbakken-Ellevoll (Dyrøy), som møtes i Sjøvegan sentrum og binder sammen den ytre delen av denne regionen. For store deler av disse veistrekningene er det behov for en betydelig opprustning. Fylkesveg 155 Skårvik-Haugli er en av få fylkesveger i fylket som ikke har fast dekke. Det er derfor årlig store problemer med framkommelighet på denne vegen, spesielt i vårløsningen.

For kommunale veger har det de siste årene pågått en opprustning i tråd med en vedtatt plan. Dette pågår fortsatt og er et viktig løft for det kommunale vegnettet.

Tilrettelegging av gang- og sykkelstier er en viktig del av lavterskeltilbudet i kommunen, og er viktig i forhold til folkehelse og forebygging. I perioden 2014-2015 ble strekningen Sjøvegan-Skårvik oppgradert med gang- og sykkelveg, samt veglys. Dette var et viktig tiltak for adkomst for myke trafikanter til boligfeltene i Skårvika og på Melen.

Det som nå gjenstår som et kritisk strekningen er Sykehjemskrysset-Laberg. Dette er en sterkt trafikkert vegstrekning i lokal sammenheng som totalt mangler sikker løsning for gående og syklende. Deler av strekningen har i tillegg en fartsgrense på 80 km/t. Tiltaket har ikke fått prioritet i Regional transportplan, men Salangen kommune ser nå på alternative løsninger for å få en snarlig løsning på dette.

Kommunestyret i Salangen vedtok i sak 41/14 at det skulle legges til rette for full utbygging av fibernett i Salangen. En full dekning har et budsjett på totalt ca. 35 mill.

I samme sak ble det vedtatt et låneopptak på 15. mill. som kommunal egenandel. Resterende er forutsatt finansiert av statlig tilskudd. I første omgang er det bevilget kr. 5 mill. til formålet fra Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet. Arbeidet er planlagt igangsatt i 2017.

En full bredbåndsutbygging vil være et svært viktig tiltak, både for innbyggerne i kommunen og ikke minst for næringslivet. For enkelte næringsaktører er dagens dekning en betydelig hemsko som påvirker effektivitet og konkurranseevne.

5.4 Folkehelse og levekår

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Folkehelseindikatorne for Salangen er noe mangelfull for å dra konklusjoner fullt ut, men hovedtrekkene er at vi på enkelte områder har negative avvik i forhold til landsgjennomsnitt og snitt i Troms(eks. levealder)

Folkehelseloven stiller krav om at kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

For Salangen kommune er det ikke gjennomført en slik kartlegging.

Salangen kommune har hatt fokus på fysisk aktivitet som et insitament for å bedre folkehelsen gjennom folkehelse- og FYSAK prosjekt, som har fungert noen år. FYSAK og folkehelseprosjektene har fokusert på fysisk aktivitet, grønn resept og frisklivstreninger, noe vi mener har gitt positiv effekt i befolkningen. Planen har fokusert på at folkehelsen entydig er knyttet opp mot fysisk aktivitet, men det er viktig å presisere at fysisk aktivitet bare er en del av det totale folkehelsebegrepet.

Folkehelseprosjektet har ført til en betydelig økning av fysisk aktivitet blant innaktive gjennom lavterskel aktiviteter. Det er blitt merket og tilrettelagt flere kilometer med turstier og etablert en uformell konkurranse med 30-trimmen i Salangen og omkringliggende kommuner. Dette prosjektet har vært med å øke den fysiske aktiviteten blant tidligere innaktive, og salget av klippekort har økt betraktelig de siste årene. Arbeidet pågår ennå med tilrettelegging av sykkelstier langs eksisterende veier og skogsbilveier, og likeså tilrettelegging av krigsminneløyper som også gir muligheter til historiske vandringer langs tilrettelagte veier og stier.

En annen viktig faktor for trivsel og bolyst i kommunen er muligheten for å utøve friluftsliv, jakt og fiske. I dette ligger også muligheten for å skaffe seg en fritidsbolig/hytte. Det er etablert en del hytteområder langs sjøen, både på nordsiden og sørsiden av fjorden. Disse tomtene har vært spesielt attraktive for folk utenbygds fra, og da særlig fra Bardu.

For innbyggere i Salangen synes det å være størst interesse for fjellhytte. Tilgang på tomter er svært begrenset. Planlegging av nye hytteområder/ fradeling av enkelttomter har møtt betydelig utfordring ved at dette kommer i konflikt med reindrift. Salangen kommune berøres av to reinbeitedistrikt, Hjertind nord for Sagfjorden og Salangselva og Gielas sør for Sagfjorden og Salangselva. I praksis er således det meste av kommunens utmarksareal berørt og begrenset av reinbeiterettigheter. For en del år tilbake ble det vedtatt to reguleringsplaner for fritidsbebyggelse ved Steinvatnet og ved Froskevatnet etter innsigelse fra reindriften, med etterfølgende mekling og avgjørelse på departementsnivå.

Problemstillingen genererer mye arbeid innenfor byggesaksavdelingen og bidrar også til et konfliktnivå mellom lokale interessenter og reindriftsnæringa som er svært uheldig. Gjennom kommuneplan bør man søke å løse opp i dette og skape forutsigbare rammer for alle parter.

5.5 Verdiskaping, næringsliv og sysselsetting

Strategisk næringsplan er nå under revisjon. Arbeidet er organisert og gjennomføres i regi av Astafjord utvikling AS. Endelig plan vil foreligge i løpet av høsten 2016, men det er allerede avklart at man holder fast ved de eksisterende satsningsområdene som er uttalt siden 2002.

Det er som følgende:

- *Utvikling av Sjøvegan som tettsted og regionsenter*
- *Utvikling av naturressursbaserte næringer*
- *Utvikling av reiselivsrelaterte virksomhet*
- *Utvikling av Salangsverket næringspark*

Salangen kommune og Astafjord utvikling AS har inngått en samarbeidsavtale hvor sistnevnte ivaretar 1.linjekontakt mot etablerere på vegne av kommunen, samt saksbehandle søknader til næringsfondet. Selskapet skal også ivareta samarbeidsavtalen med Innovasjon Norge. Vinteren 2016 ble det opprettet et nytt næringsutvalg. Dette utvalget er bredt sammensatt, og har egne møtedager adskilt fra formannskapsmøtene. Astafjord utvikling AS ivaretar en sekretariat rolle som innebærer støtte til saksforberedelser samt etterarbeid fra møtene.

5.5.1 Sjøvegan som tettsted og regionsenter

Sjøvegan har i løpet av de siste årene utviklet seg til å bli et handelssentrum som med omsetning pr. innbygger ligger helt i fylkestoppen, dersom man ser bort fra byene. En viktig årsak er at man dekker et bredt spekter innenfor varehandel, hvor apotek, vinmonopol og Felleskjøpet er tilbud som skiller Sjøvegan fra de fleste av nabokommunene.

Et viktig tiltak som også har bidratt til å etablere Sjøvegan som et lokalt handelssentrum, er Millionfisker. Festivalen har etablert seg som et viktig arrangement, både som markedsføring av Salangen på nasjonalt nivå, som inntektskilde for næringslivet og ikke minst som treffsted for folk i området og utflytta salangsværinger. Festivalen feiret i 2016 ti-års jubileum, hvor foreløpig oversikt viser rekordbesøk og overskudd. Festivalen drives i sin helt på frivillig basis og er i stor grad avhengig av ildsjeler og enkeltpersoners vilje til å stille opp.

For å sikre en langsiktig styrt utvikling av Sjøvegan, både innenfor arealbruk, bokvalitet og tjenestetilbud, er det behov for å få opp å gå en samlet sentrumsplan. Det ble påbegynt et arbeid med å få revidert reguleringsplan for deler av sentrum og Strandveien, men man ser at dersom man først skal dra i gang denne prosessen så bør den favne så vidt at den tar med seg hele Sjøvegan sentrum og alle relevante forhold rundt dette. Man tenker derfor å starte et arbeid knytte til stedsutvikling Sjøvegan. Stedsutvikling består av prosesser og tiltak som påvirker attraktiviteten og veksten til et sted. Det dreier seg om sentrumsopprusting, etablering av møteplasser, fysisk utforming av offentlige rom, oppmerking av turstier, festivaler og kulturelle hendelser og tilrettelegging for næringsetablering.

Et slikt arbeid vil være så ressurskrevende at dette trekkes ut av arbeidet med kommuneplanene og kjøres som kommunedelplan Sjøvegan.

Under revisjon av Regional plan for handel og service i Troms 2015-2024 er Sjøvegan videreført som regionsenter.

5.5.2 Utvikling av naturbaserte næringer

Innenfor oppdrettsnæringen så har man også sett en svært positiv utvikling de senere årene hvor den lokale (og lokaleide) aktøren, Salaks AS, pr. i dag sysselsetter ca. 60 personer. I 2017 vil nytt smoltanlegg være i drift på Salangverket. Dette vil isolert skape 12-14 nye arbeidsplasser. I tillegg vil Salaks kunne øke sin produksjon totalt sett ganske betydelig, som igjen vil generere ytterligere aktivitet og sysselsetting. Selskapet er også blitt en motor i lokalsamfunnet, som i tillegg til å videreutvikle selskapet innenfor egen næring, også har involvert seg i andre virksomheter som igjen har gitt positive ringvirkninger for lokalsamfunnet. Eks. bygging av molo på Sjøvegan og gått tungt inn på eiersida i Garsnes utvikling AS (reiselivsanlegg).

Salangen kommune har deltatt i utarbeidelse av kystplan for Sør-Troms. Denne ble vedtatt av kommunestyret høsten 2015. Planen er et viktig styringsverktøy for videreutvikling av havbruksnæringen og øvrig utnyttelse av sjøarealet.

For landbruket har det i de siste årene vært en betydelig reduksjon i antall aktive bruk. I dag er det aller meste av bruk i drift i Øvre Salangen. Av bruk med husdyrhold er det nå kun 2 i Ytterbygda, et på Laberg og et i Bekkebotn. I Øvre Salangen er det 16 driftsenheter med husdyrhold. Ut over dette er det noen bruk i kommunen som driver med salg av grovfor andre nisjeproduksjoner.

På tross av en kraftig reduksjon i antall bruk, har de gjenværende øket sin produksjon slik at det totale bildet er høvelig stabilt. Flere yngre bønder har overtatt de senere årene og noen av disse har gjort større investeringer i driftsbygninger etc. (saebruk). Flere melkebruk må antagelig gjøre større investeringer de nærmeste årene. Økonomisk vil denne driftsformen kreve betydelig ressurser som igjen krever betryggende og avklarte rammeforhold som tilstrekkelig jordbruksareal, melkekvote osv.

Bruk med sau har til dels økt betydelig i størrelse, slik at det i Salangen årlig slippes over 5000 beitedyr ut. I kjølvannet av denne økninger ser vi konturene av en konflikt knyttet til beiterettigheter og gjerdehold. Dette er forhold som snarest bør bringes inn for behandling i jordskifte for derved å prøve å unngå ytterligere eskalering.

Andre utfordringer som landbruket møter, er tilgang på jordbruksareal i sitt nærrområde. De fleste (alle?) gjenværende bruk er avhengig av jordleie, til dels med lange avstander fra gården. Leieavtalene er også av varierende "art og kvalitet", og begrenses til 10 år uten konsesjonsøknad. , Dårlige avtaler gir manglende forutsigbarhet og langsiktighet. Dette er en begrensende faktor for ytterligere videreutvikling av jordbruket i Salangen.

Salangen kommune kjøper i dag rådgivning og forvaltningstjenester fra Bardu kommune innen for landbruk, og Bardu kjøper skogbruksfaglige tjenester fra Salangen kommune. Tjenesten driver nødvendig og viktig tilrettelegging ovenfor næringsutøverne i forhold til jord-, skog- og øvrig relevant lovverk, arbeid forankret i forhold til jordbruksavtalen, samt veiledning ovenfor næringa i forhold til BU-midler og lignende. Dette synes å fungere bra.

5.5.3 Reiselivsrelatert virksomhet

Reiselivsnæringa i Salangen har hatt en positiv utvikling de siste årene, først og fremst gjennom selskapene Elvelund camping AS og Garsnes brygge AS. Elvelund camping har i stor grad utviklet sitt produkt rundt fiske i Salangsvassdraget og er veletablert med en betydelig fast kundebase.

Garsnes brygge AS har i løpet av de siste årene fått et løft ved bl.a. å få på plass en overnattingskapasitet gjennom flere romslige sjøbuer med god standard, utvikling av campingplass og hyttefelt, i tillegg til restaurant. Bedriften satser fra i år av på helårsdrift i anlegget.

Nettstedet VisitSalangen.no er etablert som felles markedsføringskanal.

5.5.4 Utvikling av Salangsverket næringspark

Dagens aktivitet på Salangsverket eller med utgangspunkt herfra er fortsatt av et betydelig omfang, selv om type aktivitet i stor grad har endret seg i løpet av de 15-20 siste årene. For tiden pågår utbyggingen av smoltanlegget til Salaks AS. Dette vil generere 12-15 nye arbeidsplasser direkte knyttet til anlegget, samtidig som selskapets totale kapasitet økes betraktelig og derved mulighet for vekst. I tillegg har JM Maskin AS i vår etablert sitt hovedkontor innenfor dette området.

5.5.5 Andre forhold

Andre utfordringer som krever overvåkenhet er flyktningsmottaksordningen. I Salangen har man etablert et mottaket innenfor kommunal organisasjon. Dette sysselsetter et betydelig antall personer. I tillegg gir dette store ringvirkninger i kommunen opp mot lokalt næringsliv, skole osv. Med dagens statlige system hvor dette er konkurranseutsatt, vil man være svært sårbar.

Anbudsrundene i 2015 er et godt eksempel på dette. Salangen kommune tapte tilbudet for mottak av enslige mindreårige. Det ble satt inn tiltak for å få på plass alternativer som kunne motvirke eller begrense skadevirkningene, men kommunen vant en tilbudskonkurranse mot slutten av 2015.

Bosetting av asylsøkere er et område der Salangen kommune har vært meget aktiv i en årrekke. Bosettingen gir i tillegg til økt innbyggertall flere positive følger for videregående skole, handelsstanden, men ikke minst representerer de bosatte en stor ressurs i lokalsamfunnet. Dette betinger at man er dyktig på integrering. En begrensende faktor er i dag tilgangen på boliger.

5.6. Bosetting og boligbygging

Målsettingen for Salangen kommune er å være en aktiv samfunnsutvikler. Dette gjelder også innenfor boligpolitikken. Å ligge i forkant på boligområdet får positive ringvirkninger innen andre tjenesteområder. Blant annet gjelder dette kommunens evne til å tiltrekke seg nye innbyggere, bidra til trivsel og trygge bomiljø, sikre arbeidsplasser, samt å skape utvikling gjennom investering i bolig, i offentlig så vel som i privat regi. I tillegg vil en god boligsosial politikk medføre at eldre og personer med stort hjelpebehov kan bo i eget hjem lengre og ved det minke presset på institusjonsplasser.

Status i dag er at det i Salangen er behov for boliger både til vanskeligstilte og ordinært boligsøkende.

Det finnes det en del boliger til salgs, men til tider har omsetningen gått tregt. På leiemarked er det derimot "sprengt" og det er vanskelig å finne bolig til alle som ønsker å leie.

Boligbehov fremover er usikkert med bakgrunn i næringsutvikling og utviklinga av offentlig sektor i kommunen og de omkringliggende kommuner. Denne utviklingen vil i neste omgang påvirke befolkningsutviklingen i Salangen kommunen.

Vi vil få en større andel eldre i den neste 10 års perioden. Kommunen vil i denne sammenheng ha behov for flere tilrettelagte omsorgsboliger/leiligheter til denne befolkningsgruppen.

Dersom Salangen kommune fortsatt velger å være en bosettingskommune for flyktninger vil også denne gruppen ha behov for flere boliger enn det vi har i dag.

Ut fra SSBs beregninger for perioden 2015-2026 vil Salangen kommune ha en liten befolkningsvekst på ca 90 innbyggere de neste 10 årene.

En vekst vil også være avhengig av om vi som kommune legger tilrette for befolkningsutvikling gjennom boligpolitiske planer og virkemidler. Mangel på tilgjengelige boliger eller boligtomter til de som ønsker og bosette seg i Salangen kan hindre en potensiell vekst.

I dag har vi tilgjengelig noen tomter i Laberg boligfelt, diverse enkelttomter i Sjøvegan-området og noen tomter i Hestgjerdet boligfelt i Øvre-Salangen. Det foreligger reguleringsplan for Karavika boligfelt, men her er det ikke besluttet utbygging enda.

5.7. Kommunale tjenester

5.7.1 Organisasjon

Salangen kommune er administrativt organisert etter en såkalt flat struktur, d.v.s. at alle administrative ledd under administrasjonssjefen er på samme nivå og direkte underlagt administrasjonssjefen. Drifta er delt mellom strategisk ledelse og daglig drift. Den strategiske ledelse utøves av administrasjonssjefen og ledergruppen som består av personalsjef, økonomisjef og kommunalsjef.

Tjenesteproduksjonen er delt innenfor 15 resultatenheter hvor enhetslederne har drifts-, økonomisk- og personalansvar med fullmakter innenfor gitte rammer. Innenfor disse er 5 tjenesteområder interkommunalt organisert, hvorav Salangen kommune har verskommuneansvaret for to av disse. Sosialtjenesten er organisert innenfor NAV i kommunen.

Til sammen sysselsetter kommunen som arbeidsgiver ca 255 årsverk fordelt på ca 320 ansatte. Salangen kommune har som mange andre kommuner et høyt antall kvinnelige ansatte. Kommunen har flere ansatte med flerkulturell bakgrunn, og vi er en kommune som verdsetter likeverd og integrering i høy grad.

5.7.2 Tjenesteproduksjon

Kommuneorganisasjonen har i de siste 1-2 år vært inne i en grundig prosess i forhold til utredninger knyttet til kommunereformen. Generelt er konklusjonen at kommunen leverer tjenester av god kvalitet.

Kompetansen er jevnt over på et høyt nivå, og rekruttering har stort sett vært gjennomført med en god søkermasse i bunn. Men samtidig ser man på flere områder at man opererer med tynne fagmiljøer som både gjør leveransen av tjenesten sårbar og ikke minst utsatt for ”personifisering”. Publikum knytter ikke saksbehandling og avgjørelse mot kommunen, men mot enkeltpersoner som er saksbehandler. Det er svært uheldig. Samtidig er organisasjonen fleksibel og løsningsorientert, hvor man bidrar på tvers av tjenesteområder for derved å løse oppgavene på en best mulig måte.

De senere årene har det vært flere store strukturelle endringer i kommunen. På skolesiden hadde vi frem til 2012 to skoler. 1-4 trinn på Vasshaug skole, og 5-10 trinn på Salangen skole. Høsten 2012 startet rehabilitering av Salangen skole, og skolene ble organisatorisk slått sammen til en skole med en rektor. Høsten 2014 var Salangen skolen innflyttingsklar, og nå går alle elever i Salangen fra 1-10 trinn ved denne skolen. Skolefritids ordning (SFO) er også plassert ved skolen.

Vi har tidligere hatt en desentralisert barnehagestruktur med 4 distriktsbarnehager. Fra september 2015 er tidligere Vasshaug skole ferdigrenovert, og er bygd om til stor felles barnehage som skal dekke hele barnehagebehovet i Salangen kommune fremover.

Alle nybygg og bygg som renoveres har universell utforming. De siste ti årene har flere sentrale bygg i kommunen blitt renoverte. Dette gjelder Salangen bo og eldresenter, idrettshall, kulturhus og helsesenter. Nå til sist Salangen skole og ”nytt” kommunehus.

Den største utfordringen for kommunen i forhold til å levere forsvarlige tjenester i fremtiden, ligger innenfor pleie- og omsorg. Ut fra befolkningssammensetningen etter 2020, vil det bli en dramatisk øking i behov for tilpassede boliger/omsorgsboliger, rehabiliterings/korttidsplasser og langtidsplasser. I 2014 hadde vi en dekning av sykehjemsplasser, for de over 80 år, på ca 24 %. For å opprettholde denne kapasiteten må vi i 2040 ha ca 50 sykehjemsplasser. Vi har ingen boliger med heldøgns bemanning.

Ut fra prognosen for befolknings sammensetningen vil behovet øke betydelig allerede fra 2020. Allerede i 2020 vil vi ha en øking av antall eldre over 67 år med 23 % fra 373 til 459 og frem mot 2030 vil økingen være på 44%. Disse utfordringen kan ikke løses innenfor de ressursene vi har i dag, både i forhold til kapasitet og kompetanse. Denne situasjonen ser vi i alle i nabokommunene også.

Muligheten til å levere tjenester vil også være avhengig av nasjonale føringer og planer som f.eks rettighetsfesting av flere tjenester, støtte til videre utdanning av helsepersonell for å bedre kompetansen, økonomioverføring til kommunen etc.

5.7.3 Økonomiske rammebetingelser

Gjennom flere år har Salangen kommune hatt en stram økonomi, noe som har begrenset det økonomiske handlingsrommet. En viktig årsak er gjennomføringen av større investeringsprosjekter. Dette vil bidra til mer effektiv tjenesteproduksjon. Man har også gjennomført større driftsmessige tilpassinger til de økonomiske rammene. Innføring av eiendomsskatt har også bidratt til en bedring av kommunens driftsresultat. Målsettingen er at kommunens driftsbudsjett skal generere et netto driftsresultat på minst 1,75 % som vil være i tråd med Fylkesmannens anbefalte målsetting.

Dette målet synes å kunne nås i kommunens økonomiplan for perioden 2016-2019. Et slikt resultat vil resultere at Salangen kommune kan opparbeide fondsmidler for å ta unna mindre investeringer uten å oppta nye lån.

5.7.4 Interkommunalt samarbeid

Salangen kommune deltar i flere interkommunale tjenester. Generelt sett fungerer disse tjenester godt, vurdert ut fra service, kvalitet og kompetanse. Salangen, Lavangen og Gratangen (K4) har innenfor sentrale tjenestefelt, etablert gode tjenester som har fungert godt over mange år. Men organiseringen gir visse utfordringer i forhold til lokal styring av tjenestene, både i forhold til økonomi og organisering.

Etter at det ble besluttet at Salangen kommune skal fortsette som egen kommune, er interkommunalt samarbeid ytterligere aktualisert. Det er en erkjennelse i de fleste små kommunene om at fremtidens behov vil være så pass krevende og omfattende at det vil være særdeles utfordrende å greie å levere tjenester av tilfredsstillende kvalitet. På denne bakgrunn er det igangsatt en prosess blant kommunene i vårt område, hvor Salangen kommune er en del av dette, for å se på en utvidelse av de interkommunale løsningene.

5.7.5 Digitale løsninger

Å utvikle fellesløsninger, digitalisere tjenester og prosesser, og å gå over fra analoge til digitale kommunikasjonskanaler er sentrale virkemiddel for å effektivisere offentlig sektor. Salangen kommune er nå i ferd med å flytte sine løsninger ut i "skyen". Dette vil være et godt grunnlag for å tilrettelegge for ytterligere digitaliserte løsninger. *Dette vil være et område som også vil kreve fokus fremover, delvis begrunnet med statlige forventninger og krav, og ikke minst ut fra publikumsforventninger.*

5.7.6 Kommunebarometret 2016

Kommunal rapport gjennomfører årlig en rangering av norske kommuner ut fra 126 nøkkeltall. Rangeringen for 2016 viser at Salangen kommune er rangert som nr. 280 av 428 kommuner. På fylkesnivå ligger vi på 9. plass. Lokalt ligger Lavangen, Sørreisa og Målselv foran oss.

Selv om dette ikke er en fasit på kvaliteten på kommunale tjenester, har den en verdi i forhold til å vurdere kommunene mot hverandre. Salangen kommune skårer dårligst innenfor kommuneøkonomi og kostnadsnivå på kommunale tjenester. Området barnevern og helse kommer meget godt ut.

6. VURDERING AV PLANBEHOV

6.1 Vurdering av behovet for nye kommunale planer

Under overstående pkt. 5 er det gjort en gjennomgang og status på områder hvor det også sies noe om planbehov, ut over vårt behov for ny samfunns- og arealplan.

Vurderingen av aktuelle spørsmål for ny kommunal planlegging må også ta hensyn til de ressurser som er tilgjengelig for planarbeid, samt de ressurser som er avsatt til pågående planarbeid. For Salangen kommune er en stor del av planressursen avsatt til arbeidet med kommuneplanene i 2017. I tillegg pågår reguleringsplan Elvenes som er planlagt ferdig våren 2017, samt kommunedelplan for scooterløype som planlegges ferdig til sesongen 2017.

Prosjektet "Stedsutvikling Sjøvegan" bør igangsettes i løpet av vinteren 2017. Det samme gjelder utarbeidelse av en ny trafikk sikkerhetsplan. Sistnevnte plan er bl.a. et viktig grunnlag for å komme i posisjon for statlige tilskuddsmidler.

Ut over dette vises det til nedenfor stående matrise, som angir videreføring, revisjon og nye planer for perioden.

6.2. Skjematisk oppsett av planbehov 2016-2019 – planstrategi

Prioriterte planoppgaver	Vedtatte/ påbegynte planer		Oppstartsår nye planer/ rullering eksisterende			Ansvar
	Vedtatt år	Startet opp år	2016	2017	2018- 2019	
Kommuneplan - samfunnsdel		2016	X			Plan
Kommuneplan - arealdel		2016	X			Plan
Kommunedelplan Sjøvegan				X		Plan
Kommunedelplan – idrett og fysisk aktivitet	2016				X	Kultur
Kulturminneplan				X		Kultur
Kommunedelplan - scooterløyper		2016	X			Plan
Boligpolitisk handlingsplan		2016	X			Kommunalsjef
Trafikksikkerhetsplan	2004			X		Plan
Omsorgsplan			X			Pleie- og omsorgsleder
Kreftplan - interkommunal	2011					Pleie- og omsorgsleder
Eldreplan	1998					Pleie- og omsorgsleder
Beredskapsplan	2016			X	X	Plan
Helhetlig ROS	2016				X	Plan
Klima og energiplan	2012				X	Plan
Strategisk næringsplan	2016		X			Astafjord utvikling
Økonomiplan	2015		X	X	X	Økonomisjef
Finansreglement	2016		X			Økonomisjef
Forskrift og kriterier for sykehjemsplass				X		Pleie- og omsorgsleder
Opprustningsplan, kommunale veger	2012					Tekn. sjef
Reguleringsplan Elvenes		2016	X			Plan
Reguleringsplan Salangverket				X		Plan

Det vil bli utarbeidet egne planprogram for kommunedelplanene med prosesskrav etter pbk. § 8-3.

---

7. PLANPROGRAM - SAMFUNNSPLAN

7.1 Formål – ny plan

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi føringer og målsettinger for ønsket langsiktig utvikling av Salangen kommune som samfunn og organisasjon, og skal gjennom dette være førende for planlegging av, og iverksetting av nye tiltak i regi av kommunen.

Planen skal, i tillegg til å gi føringer for tilnærming til lokale utfordringer innenfor områder som befolkningsutvikling, næringsutvikling, miljø/klima og kommunal tjenesteproduksjon, også gi svar på hvordan kommunen skal imøtekomme nasjonale og regionale forventninger. Det skal etableres en tett kobling mellom samfunnsdelen og kommunens handlingsprogram/økonomiplan.

7.2 Resultatmål – ny plan

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal bli til ved bred medvirkning som sikrer eierskap og forankring for alle berørte. Dokumentet skal være kortfattet med konkrete målsettinger som gjør det enkelt for innbyggere, samarbeidspartnere og næringsliv å få et realistisk bilde av hva som kan forventes av kommunen, både som tjenesteprodusent og samarbeidspartner.

Samfunnsdelen skal gi konkrete føringer for utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, handlingsprogram med økonomiplan og sektorplaner.

7.3. Temaområder

I utgangspunktet er det kommunens behov og praktiske tilnærming til planprosessen som er styrende for definering av temaområder, men iht. departementets veileder T-1492 bør kommunen utarbeide en arealstrategi i samfunnsdelen som omhandler følgende tema:

- Boligpolitikk og boligbygging
- Samordnet areal- og transportplanlegging
- Senterutvikling
- Utbyggingsstrategi og byggeskikk
- Naturområder og vern
- Arealregnskap

Dette er søkt fanget opp i nedenfor stående struktur. I tillegg er det tatt inn tema som ansees som relevant for Salangen kommune.

Noen av problemstillingene som fremkommer nedenfor, kan dukke opp under flere hovedtema som da gir forskjellige vinklinger.

7.3.1. Demografiske utfordringer

Aldersbalansen synes å bli den største utfordringen for Salangen kommune. Andelen eldre vil vokse kraftig frem mot 2030 og forventes å kreve betydelige ressurser. Men også fødselstallene de siste årene har gått ned. Dersom folketallet skal opprettholdes eller vokse, må man i plansammenheng ha tydelige strategier.

Aktuelle problemstillinger til drøftelse:

- Flytting
- Arbeidsmarked og pendling
- Bolig
- Aldersbalansen

7.3.2. Folkehelse og frivillig sektor

Folkehelse er både et nasjonalt og regionalt satsningsområde. En god strategi knyttet til folkehelse er viktig for å sikre vekst og trivsel i kommunen.

Aktuelle tema til drøftelse:

- Hvordan man kan sikre at folkehelseperspektivet gjennomsyre all kommunal virksomhet fra plan til handling og tjeneste?
- Hvordan kan kommunen legge til rette for fysisk og psykisk forebyggende helsearbeid?
- Hvordan kan kommunen bidra til inkludering, sosial tilhørighet og trivsel?

7.3.3. Barn og unge

Et godt barnehage og skoletilbud er viktig for å rekruttere og behold innbyggere. Det samme gjelder et variert og godt kultur og fritidstilbud for denne aldergruppen.

Aktuelle problemstillinger til drøftelse:

- Øke kvaliteten i arbeidet for å sikre barn- og unge det beste læringsutbytte
- Opprettholdelse og videreutvikling av Sjøvegan vgs.
- Nulltoleranse mot mobbing
- Motvirke frafall i videregående skole
- Gode uteområder som tar hensyn til barn og unges rettigheter og behov.
- Variert og tilgjengelig kultur- og fritidstilbud
- God oppfølging innefor helse
- Et velfungerende ungdomsråd
- Aktive og inkluderende lag og foreninger

7.3.4 Kommunen som samfunnsutvikler og tjenesteyter

Kommunens kvalitet og omfang på tjenester er en viktig faktor for næringsliv, bosetting og livskvaliteten i en kommune. Kommunen er kanskje også den viktigste premissleverandør for samfunnsutviklingen i lokalsamfunnet. Kommunene inngår i samarbeid og nettverk med andre kommuner, fylkeskommuner og lokale og regionale aktører innenfor næring og frivillig sektor.

Aktuelle problemstillinger til drøftelse:

- Strategi for kommunal drift med trang økonomi
- Tjenestekvalitet
- Hvordan håndtere eldrebølgen
- Nivå på kommunale skatter og avgifter
- Digitale løsninger for publikum
- Interkommunalt samarbeid
- Samarbeid frivillige organisasjoner
- Samarbeid næringsliv
- Bosetting og integrering av flyktninger
- Omdømmebygging

7.3.5 Miljø, energi og bærekraft

Områdene er viktig i kommunal planlegging og skal ivaretas iht. Plan og bygningsloven. Norsk klimapolitikk har som mål å bidra til utslippsreduksjon ute og hjemme slik at økning i global gjennomsnittstemperatur ikke overskrider 2-grader, jamfør St. melding 13 (2014-2015): «Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU». Målsettingen er innen 2030 å kutte minst tilsvarende 40 % av utslippene i 1990.

Det langsiktige målet er at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050.

Kommunene vil være en viktig bidragsyter dersom en slik målsetting skal oppnås. For Salangen kommune er Klima- og energiplanen fra 2012 et styringsdokument som fortsatt er relevant, men i kommuneplansammenheng bør man med grunnlag i de overordnede målsettingene, legge nye føringer og forslag til tiltak for hvordan vi kan bidra. Dette kan legges til grunn ved ny revisjon av Klima- og energiplanen.

Aktuelle problemstillinger til drøftelse:

- Overordnet problemstilling: Hvordan kan Salangen kommune bidra til lokal bærekraftig utvikling?
  - Tilrettelegging for boligbygging som reduserer bilbruk (sentrumsnære tomter)
  - Tilrettelegging for bruk av el-bil (ladestasjon)
  - Gang- og sykkelstier som klimatiltak
  - Videreutvikle sentralvarmeanlegget på U4
  - Energisparetiltak på kommunale bygg
  - Holdningskapende arbeid
  - Andre tiltak?

Helhetlig ROS for Salangen kommune har vurdert havnivåstigningen som en fremtidig utfordring for deler av Sjøvegan sentrum (Strandveien fra Lund-kai til Best). Føringer for fremtidig byggetiltak i dette området bør allerede nå komme inn i kommuneplansammenheng.

7.3.6 Næringutvikling

Strategisk næringsplan som nå er under revisjon, vil være arbeidsverktøyet i plansammenheng. Men samfunnsplanen må legge premisser og rammer for næringer og næringsutvikling.

Aktuelle problemstillinger til drøftelse:

- Arealbehov og lokalisering for industri og handel
- Areal for landbruk – definering av kjerneområder og hensynssoner landbruk. Stimuleringsiltak for nydyrking.
- Konflikter knyttet til beitebruk (beiterettigheter og gjerdehold)
- Scooterløyper knyttet til reiseliv
- Områder for uttak av mineraler (eks. grus og stein).

7.3.7 Samferdsel og infrastruktur

God infrastruktur og god kommunikasjon både i forhold til veg, bredbånd og kollektivtilbud er viktig for innbyggerne, inn- og utpendlere, jobbmuligheter og fritidsaktiviteter. Manglende offentlig satsning på utbygging og vedlikehold kan vanskeliggjøre all form for kommunikasjon over avstand.

Aktuelle problemstillinger til drøftelse:

- Bredbånd
- Gang- og sykkelstier
- Trafikksikkerhet
- Kollektivtransport
- Veivedlikeholdsstrategier

7.3.8 Bosetting og rekreasjon

Boligpolitisk handlingsplan som nå er under revisjon vil være et viktig styringverktøy for en god boligpolitikk i Salangen, men de behov som fremkommer må fanges opp i kommuneplan hvor det må legges de overordnede strategier og føringene for arealbruk og miljøhensyn.

I tillegg må samfunnsplanen legge overordnede strategier/føringer og målsettinger knyttet til rekreasjonstiltak som krever arealbruk .

Aktuelle problemstillinger til drøftelse:

- Boligbygging – fortetting eller nye boligfelt.
- Spredt boligbygging – fradeling av tomter i LNF-området
- Fritidsbebyggelse/hytter – hensyn opp mot beitebruk (reindrift og tradisjonelt jordbruk)
- Scooterløype – omfang og områder
- Turløyper – omfang og områder
- Strandsone langs sjø og vassdrag
- Andre tiltak

---

8. PLANPROGRAM - AREALPLAN

Gjeldende arealdel ble vedtatt av kommunestyret i 1994. Dagens arealplan er helt utdatert og som sådan av liten verdi som styringsverktøy for arealbruk, men er samtidig et gjeldende dokument som man må forholde seg til i saksbehandling. Dette medfører et betydelig merarbeid knyttet til saksbehandling av dispensasjonssøknader.

I 2009/2010 ble det startet en prosess med ny arealplan. I denne forbindelse ble det gjennomført til sammen sju folkemøter rundt om i kommunen, og det ble gjort vurderinger av en del arealformål. Dette arbeidet vil kunne ha en verdi i det videre arbeidet som nå skal gjennomføres.

For arealplanen forutsettes det at man i samfunnsplanen legger de overordnede føringer og strategier for arealdisponering.

8.1. Sentrale tema og utredningsbehov

8.1.1. Arealbruk til boliger

Uttrykt politikk de seneste årene legger opp til et variert og attraktivt botilbud både i grendene og sentrumsnært. I dette ligger både å tilby tomter i boligfelt, samt å åpne for fradeling av boligtomter i LNF-området. Hvorvidt dette skal videreføres må fremkomme som strategi i en revidert samfunnsplan. Boligbygging de siste årene har vært på et svært lavt nivå, med et snitt på 1-3 nybygg pr. år. I 2016 er det påbegynt to nye boliger. Begge i Øvre Salangen.

Pr. i dag er det noen ledige tomter i Laberg boligfelt, Hestgjerdet boligfelt i Øvre Salangen og noen tomter på Sjøvegan. Det foreligger en godkjent reguleringsplan for Karavika boligfelt på Sjøvegan. Denne har totalt 72 tomter, men er pr. i dag ikke realisert. En oppdelt utbygging vil være mulig og et første trinn på 10-15 tomter vil være høvelig kurant som forlengelse av St.Hans veien, Øvre Sjøvegan. Et bolig felt er også under planlegging i Yttergården, hvor det i reguleringsforslaget legges opp til 8 tomter.

Boligpolitisk handlingsplan som nå er under utarbeidelse, peker på et særlig behov for bolig for leie. Aktuelt område er primært Sjøvegan.

8.1.2. Næringsareal

Salangverket næringspark (del av reguleringsplan Salangverket industriområde) har fortsatt tilgjengelige arealer til industriformål og tyngre næringsaktivitet (entreprenørvirksomhet osv.). Reguleringsplanen er under revisjon og planlagt slutført i 2017.

Pr. i dag kan man vanskelig se at det er behov for ytterligere arealavsetning for slike formål innenfor planperioden. Tvert i mot kan det vurderes hvorvidt dagens reguleringsplan bør reduseres i omfang, da den i dag definerer deler av Medby og Rognså som industriområde.

Reguleringsplan Arena Elvenes er under utarbeidelse. Her er avsatt område for næring innenfor indre leirgjerde hvor det i dag foregår slik aktivitet.

Areal for handel er i all hovedsak generert til Sjøvegan. I arealplansammenheng forutsettes dett å behandles i egen kommunedelplan for Sjøvegan (ev. Stedsutvikling Sjøvegan).

8.1.3. Jordbruksareal

I LNFR-område bør arealplanen definere kjerneområder for landbruk. Det bør også kartlegges og defineres områder som er særlig egnet og aktuell for nydyrking. Dette kan kartfestes som hensynssoner.

8.1.4. Fritidsbebyggelse

Kommunen har en fritidsbebyggelse som i dag utgjør om lag 324 enheter, fordelt langs sjø og i fjellområder/innland. Noen av disse er omdisponerte boliger.

Langs sjøen er det tilgjengelige tomter i Garsnes hyttefelt. For tomter på fjellet/innland er det svært begrenset utvalg. Det er startet en reguleringsprosess for Prestbakkan hyttefelt, men denne er ikke slutført enda. Hvorvidt denne er mulig å realisere på grunn av innsigelser fra reindrifta, er også uklart. Det er også gjennomført en regulering av noen hyttetomter ved Steinvatnet, men disse er enda ikke klar for salg.

I eksisterende plan er det ingen LNF-områder med bestemmelser om tillatt spredt fritidsbebyggelse. Det bør i planarbeidet vurderes om det bør etableres enkelte områder med tillatt spredt fritidsbebyggelse, primært i tilknytning til eksisterende fritidsbebyggelse.

Planen bør også vurdere ny fritidsbebyggelse med krav til reguleringsplan, både ved sjøen og i fjell/innland.

I planarbeidet bør det vektlegges en tett dialog med reindriftsutøvere som berører vårt område, for å avklare viktige og mindre viktige områder for deres virksomhet for derved å unngå unødige konflikter slik vi i dag opplever. Det vil være av stor betydning at en ny arealplan skaper mest mulig forutsigbare rammer for både reindrifta, grunneiere, andre interessenter og kommunen som saksbehandler

8.1.5. Arealer til rekreasjon

Med bakgrunn i overordnede føringer i samfunnsplanen må arealplanen definere følgende:

- Scooterløype – omfang og områder
- Turløyper – omfang og områder

Vi vet at det i Salangen foregår en utstrakt trimaktivitet som ikke automatisk fanges opp av rapporter fra den organiserte idretten. Dette er egenaktivitet uten noen form for organisert aktivitet, trimgrupper og andre grupper som driver regelmessig fysisk aktivitet.

Det kan dokumenteres et relativt stort antall besøk på trimkassene rundt om i kommunen, der besøkende skriver navnet sitt i bøkene. Samlet sett kommer vi opp i underkant av 5000 besøk på kassene i løpet av året.

I arealplan bør det vurderes å kartfeste viktige turtraseer, både for sommer- og vinteraktiviteter, jfr. veileder fra Kultur- og kirke departementet av feb. 2008.

Parallelt med arbeidet med kommuneplan vil det bli kjørt en prosess for å få godkjent en scooterløype i tråd med nylig vedtatte retningslinjer. Foreslåtte trase er tenkt som et første tiltak for å få på plass en slik løype.

I arealplan bør det defineres ev. andre områder som kan være aktuell for scooterløype i fremtida.

8.1.6. Strandsone langs sjø og vassdrag

Salangen har en lang og attraktiv strandsone. Strandsonen har stor verdi som friluftsområde med allmenn tilgjengelighet, som oppvekstmiljø for spesielle plante- og dyrearter og særegne landskapsmessige verdier. Strandsonen er også attraktiv for utbygging til bolig-, nærings-, og fritidsformål. I Fylkesplan for Troms legges det vekt på at *offentlighetens tilgang til strandsonen skal vektlegges.*

Nylig vedtatt kystplan vil ha innvirkning på arealplanlegging også på land. Planen dekker sjøområdene i kommunen, men bruk og vern langs kysten er sett i sammenheng på begge sider av strandlinjen.

Eksisterende arealplan fra 1994 har en egen bestemmelse knyttet som fastslår et generelt byggeforbud i 100 meters beltet langs sjø, vann og vassdrag. Dispensasjon kan gis når særlige grunner foreligger, eks.:

- ved godkjent reguleringsplan
- ved utbygging ifm. næringsdrift
- der offentlig veg ligger nærmere enn 10m danner veien grense for forbudet.

En aktiv og bevisst forvaltning av 100-meterbeltet langs sjøen vil kunne ha stor betydning for bosetting og bolyst i en kystkommune som Salangen.

I planarbeidet bør det tas stilling til hvorvidt det skal defineres en fast byggegrense langs vassdrag på inntil 100m jfr. PBL §1-8, 5. avsn.

8.1.7. Råstoffutvinning

I gjeldende arealplan er det forutsatt at det skal etableres et eget sektorkart hvor grusforekomster eller mindre grustak blir registrert og markert. Det er ikke gjort. Det er i liten grad gjort overordna vurderinger mht behov for nye masseuttak. Dette hører naturlig heime i kommuneplanens arealdel.

Det anses riktig å vurdere behovet for nye masseuttak som en del av arbeidet med kommuneplanens arealdel.

8.1.8. Kommunedelplan Sjøvegan

Dagens arealplan innbefatter ikke Sjøvegan sentrum. For deler av sentrum eksisterer det en reguleringsplan som har vært definert som en sentrumsplan. Denne er planlagt revidert, men i den forbindelse har man vurdert det slik at den er for avgrenset i omfang til å betraktes som en sentrumsplan. Det er vurdert slik at når man først drar i gang en slik prosess så kan det være fornuftig å benytte modellen for stedsutvikling. Sjøvegan sentrum vil derfor fortsatt holdes utenfor arbeidet med arealplan.

8.2. Hensynssoner

Planen skal legge opp til å vise viktige hensyn og interesser, i tillegg til og uavhengig av hvilke arealformål som gjelder for området. Dette kan være naturgitte eller lovregulerte forhold som gir direkte begrensning for arealbruken. Eksempler på slike hensynssoner jfr. PBL §11-8 kan være drikkevannskilder og nedslagsfelt, støysoner, skredutsatte områder, særlige hensyn knyttet til landbruk, reindrift, kulturmiljø etc.

8.3. Universell utforming og hensyn til barn- og unge

Universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering. Prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak.

I kommuneplanens arealdel bør det gis grunnleggende bestemmelser om funksjonskrav, herunder universell utforming og tilgjengelighet til bygninger og arealer.

Dette innebærer at universell utforming kan legges til grunn for alle de arealformål som er listet opp i [§ 11-7](#).

Barn og unge er ikke rettighetshavere i formell forstand. De blir ikke varslet som grunneiere eller naboer og kan heller ikke alltid selv formulere eller ta opp sine krav.

Derfor er det viktig at de som planlegger tar ekstra hensyn til barn og unge og deres behov.

Planlegging er det viktigste verktøyet for å skape et samfunn med trygge oppvekstmiljø, gode møtesteder, muligheter for lek og med aktivitetsfremmende omgivelser.

I arealplan må man ta hensyn til barn og unge, og det må legges til rette for gode bomiljøer og gode oppvekst og levekår. Gjeldende Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen vil bli lagt til grunn, samt Temaveileder om barn og planlegging etter plan og bygningsloven T-1513 og Temasider om barn og planlegging på Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettsider.

8.4. Konsekvensutredning

8.4.1. Krav til KU

KU-forskriften av 1.7.2009 angir hvilke planer som omfattes av kravet til konsekvensutredning, jfr. plan- og bygningsloven §4-2 annet ledd. Veileder T-1493 gir utfyllende kunnskap.

Kommuneplanens arealdel omfattes alltid av dette kravet. Konsekvensutredningen skal beskrive virkningen for miljø og samfunn av alle nye områder for utbygging og vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. ROS-analysen skal inngå som en del av konsekvensutredningen.

KU bør avgrenses til relevante utbyggingsområder i kommunen, og skal gi et godt nok beslutningsgrunnlag for å vurdere om aktuelle område er egnet til foreslåtte arealbruk. Utredningen må få frem:

- Viktige miljø- og samfunnsverdier i de foreslåtte utbyggingsområdene
- Virkningen utbyggingen kan få for disse verdiene
- Hva som kan gjøres for å avbøte negative virkninger

Et sjekkspørsmål kan være: ”hva må vi vite for å kunne ta stilling til ny eller endret arealbruk”.

Ut over den KU som gjennomføres i tilknytning til arealplan, skal det også redegjøres for hvilke forhold som skal avklares og belyses nærmere i tilknytning til senere regulering av områdene.

8.4.2. Krav til dokumentasjon fra forslagsstiller

Planprogrammet bør inneholde informasjon om hvilke krav kommunen stiller til innholdet i forslag til utbygging som kommer opp i planprosessen. For kommuneplanens arealdel er kommunen forslagsstiller og har dermed ansvaret for at virkningene av planforslaget er tilfredsstillende utredet i henhold til kravene i forskriften. Dette betyr at kommunen ikke kan kreve utredninger av grunneiere eller andre, men kommunen kan stilles krav til dokumentasjon fra forslagsstillere om forhold som følgende:

- Beliggenhet, størrelse, tetthet avgrensninger med mer, for eks. hyttefelt, boligfelt etc.
- Type areal som blir berørt (skog, jordbruk, reindrift, friområde) og forventet konflikt
- Adkomstløsninger, forventet trafikkmengde
- Beliggenhet i forhold til skole, barnehage, kollektivtrafikk etc
- Egen vurdering i forhold til kommunens strategi for langsiktig arealbruk

Denne dokumentasjonen er viktig for å kunne vurdere omfanget av forslaget og klargjøre behov for utredninger og ressursinnsats i det videre planarbeidet.

Det vil bli utarbeidet et standardskjema for innlevering av slik informasjon for derved å gi forutsigbarhet for forslagsstillere og sikre tilstrekkelig og lik informasjon om ubyggingsforslag for kommunen. Kommunen vil også bistå med å ta ut digitalt kartverk til et slikt formål.

8.4.3. Krav til kunnskapsgrunnlag

For overordnede planer som kommuneplanens arealdel vil det ofte være tilstrekkelig å basere konsekvensutredningen på foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne. Beslutningene knyttet til kommuneplanens arealdel gjelder i hovedsak avklaring av arealformål, og konsekvensutredningen må derfor baseres på kunnskap som er tilstrekkelig til å avklare hva de aktuelle arealene skal brukes til. Der Salangen kommune tidligere har gjennomført KU, forutsettes denne kunnskapen benyttet. Her vil årstall for siste kartlegging og kilden til registreringen, dokumenteres. Aktuelle kunnskapsbaser er:

- www.geonorge.no
- www.miljokommune.no
- www.naturbase.no
- www.nve.no/karttjeneste
- www.ngu.no
- <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/>

8.5. Arealformål

Kommuneplanens arealdel skal i nødvendig utstrekning vise arealformål. Arealformålene fastsetter tillatt arealbruk og er bindende rammer for arealutnyttningen. Formålene skal brukes og vises på plankartet i nødvendig utstrekning, det vil si at planen heller ikke skal inneholde unødvendige formål og arealrestriksjoner. Alle arealene i kommunen (landarealet, vann og elv) skal disponeres med formål.

Plan og bygningsloven § 11-7 angir aktuelle arealformål i kommuneplanens arealde

1. Bebyggelse og anlegg.

Underformål: boligbebyggelse, fritidsbebyggelse, sentrumsformål, kjøpesenter, forretninger, bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting, fritids- og turistformål, råstoffutvinning, næringsbebyggelse, idrettsanlegg, andre typer anlegg, uteoppholdsarealer, grav- og urnelunder.

2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.

Underformål: veg, bane, lufthavn, havn, hovednett for sykkel, kollektivnett, kollektivknutepunkt, parkeringsplasser, traseer for teknisk infrastruktur.

3. Grønnstruktur.

Underformål: naturområder, turdrag, friområder og parker.

4. Forsvaret.

Underformål: ulike typer militære formål.

5. Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift.

Underformål:

- a) areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag
- b) areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv., jf. § 11-11 nr. 2.

6. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone.

Underformål: ferdsel, farleder, fiske, akvakultur, drikkevann, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon.